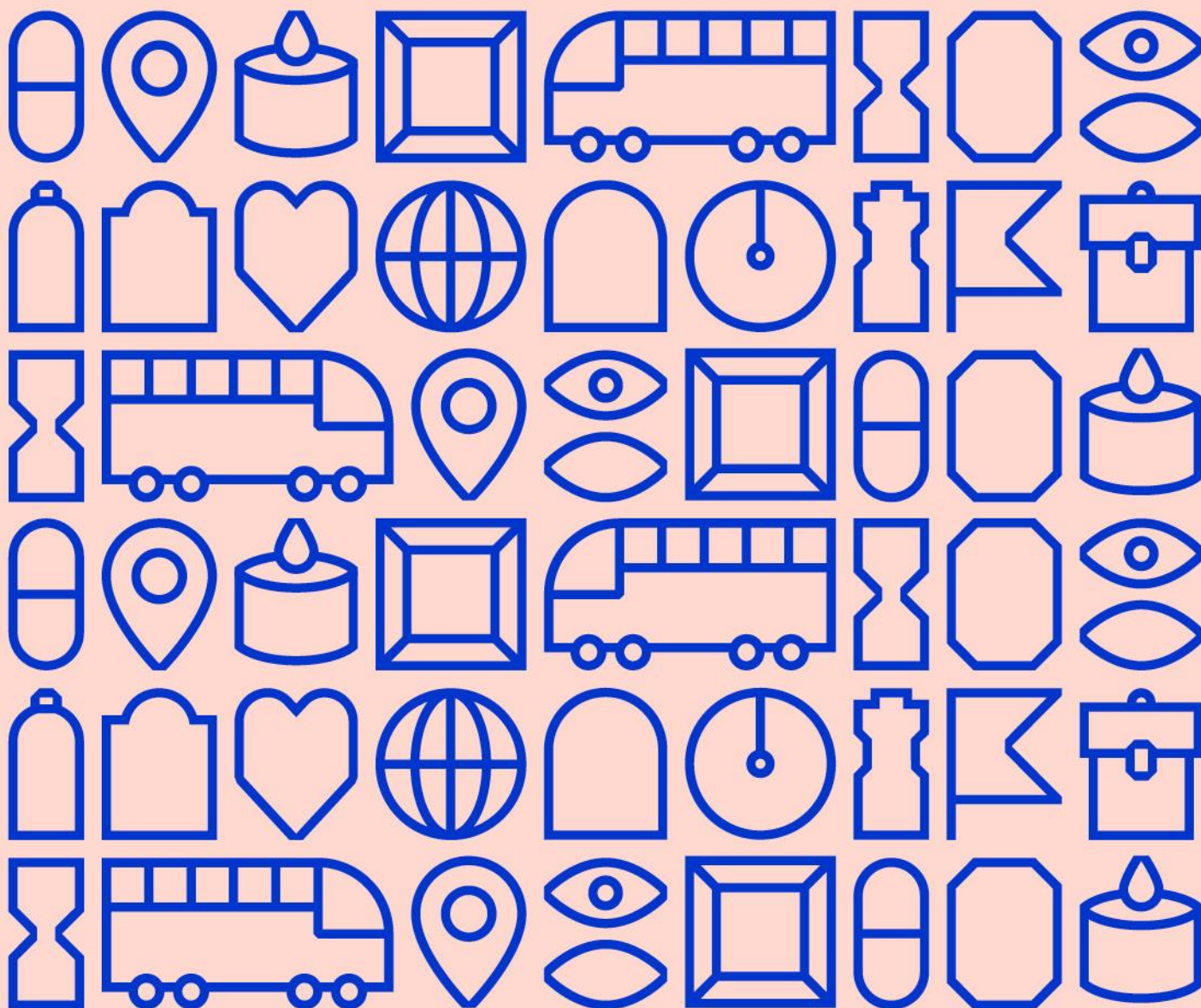

Református Nagytemplom és Kollégium

1848-49-ES FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC

Nemzeti Emlékezetpedagógiai
Program

Református Nagytemplom és Kollégium

1848-49-ES FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC

„Jöjj el, lásd meg, éld át!”

BUDAPEST, 2024

Tartalom

1. Bevezető	2
2. Előkészítő óravázlat	4
3. Helyszíni feladatok.....	12
a. Nyomkeresés	12
b. Képes krónika.....	13
c. Helyszíni kvíz / Tudáspróba.....	14
d. Drámapedagógia.....	17
4. Tanórai utófeldolgozás	18
5. Forrásjegyzék	20
6. Melléklet.....	21
Helyszíni feladatok	22
Nyomkeresés	22
Képes krónika	25
Helyszíni kvíz / Tudáspróba.....	28
Drámapedagógia	31
Tanórai utófeldolgozás.....	44

1. Bevezető

Mit kell tudni a programról?

A Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program (NEP) azért jött létre, hogy lehetőséget nyújtson a köznevelésben tanuló diákok számára Magyarország nemzeti és történelmi emlékhelyeinek megismerésére. Az egyes emlékhelyekre kidolgozott programok során a részt vevő osztályok előbb tanórai keretek között felkészülnek az adott emlékhely történetéből, majd egy napos látogatást tesznek az emlékhelyre. A látogatás során – a program részeként kidolgozott – helyben elvégezhető feladatok megoldásával (pl. nyomkeresés, képes krónika stb.), élményt adó módon ismerik meg az adott emlékhely jelentőségét. A kirándulás után ismét tanórai keretek között tudják elkészített projektfeladataikat bemutatni, illetve az emlékhely témájában készített, érettségi típusú feladatok megoldásával megszerzett tudásuk is ellenőrizhető. Az egyes emlékhelyekhez készített programcsomagok jól illeszkednek az iskolai tantervi követelményekhez, így kiválóan alkalmasak a törzsanyag kiegészítésére, elmélyítésére, mélységelvű témafeldolgozásra.

A program részei, lebonyolítása

1. **Előzetes felkészülés (1-2 tanóra):** a NEP oldaláról letölthetők az előzetes felkészülés anyagai: a felkészítő óra óraterve, valamint a hozzá mellékelte ppt. Ezt a történelem-tanár kollégák maguk tudják megtartani tanórai keretek között. Miután feldolgozták a szakmai-tartalmi kérdéseket, érdemes a helyszínen elvégzendő feladatokat is átbeszélni, valamint megalakítani a leendő csoportokat.
2. **Látogatás az emlékhelyen (1 napos kirándulás):** amennyiben egy múzeum vagy más intézmény működteti az emlékhelyet, úgy szükséges előtte egyeztetni az intézménnyel. A programban részt vevő helyszínek már ismerik a NEP-ot, így szükség esetén tudnak segíteni. A megérkezés után **az első feladat a „nyomkeresés”** melynek során a diákok csoportosan, a program részeként megadott térképvázlat és a hozzá tartozó feladványok segítségével kutatják végig az emlékhelyet. **Második feladatként** célszerű a „**képes krónikát**” elkészíteni (párhuzamosan a nyomkereséssel) – ennek során a csoportokba szerveződött diákok az emlékhely előre megadott legfontosabb, legszebb részeit felkeresik, és egy-egy kis videóban némi magyarázattal megörökítik. Később ezt egységes videóvá szerkesztik, melyet majd a látogatást követő tanórán tudnak bemutatni. Ezek után következhet a „**tudáspróba**”, mely egy klasszikus tesztelés kvíz. Ennek megoldása jól összegzi, illetve ismétli át az emlékhely fontos tudnivalóit. Az igazán lelkes csoportok negyedik részként **drámapedagógiai feladatot** is megoldhatnak, mely szintén azt a célt szolgálja, hogy minél inkább átélhető legyen az emlékhely története – a feladatot akár már a felkészítő órán ki lehet osztani, hogy minél jobban föl tudjanak rá készülni a csoportok. A program keretében megadott feladatok mellett természetesen igénybe lehet venni az adott emlékhely tárlatvezetését vagy múzeumpedagógiai foglalkozását, ugyanakkor mindez adott esetben már meghaladhatja az optimális 3-4 órás időkeretet.

3. **Utólagos feldolgozás (1-2 tanóra):** a látogatást követő történelemórá(ko)n az egyes csapatok be tudják mutatni a helyszínen fölvetett videóikból összevágott „képes krónikákat”, melyet a tanárkollégák és az osztály többi tagja is értékelhet. Ezek után pedig immár tantermi keretek között lehet megoldani az emlékhellyel kapcsolatos ismereteket és kompetenciákat elváró érettségi típusú feladatokat, mintegy a program zárásaként.

Néhány információ a Nagytemplom és a Református Kollégium programcsomagjáról

- A Nagytemplom és a Kollégium két külön intézményként működik. A két helyszínen közös belépőjegyet lehet és érdemes váltani. A jegyárakról tájékozódni a két intézmény honlapján érdemes: <https://www.nagytemplom.hu/jegyarak-es-nyitvatartas/> valamint <https://muzeum.drk.hu/latogatoi-informaciok/belepodijak> .
- A nyomkeresős feladat megoldásai az épületeken kívül találhatóak, közvetlenül a közelükben, tehát annak megoldását már a két helyszín meglátogatása előtt érdemes megcsinálni. A kvízkérdésekre való válaszadás viszont sok esetben a helyszínek belső megtekintése után lehetséges.
- A program lebonyolítása a legcélszerűbben úgy oldható meg, hogy a nyomkereső és a „képes krónika” feladat után a diákok megtekintik a két helyszínt belülről is. A Kollégiumot vezetővel érdemes bejárni, mert akkor biztosan minden szükséges információ elhangzik a különböző helyszíneken. (Itt lehet kérni a tanulókat, hogy elsősorban az 1848-as eseményekre koncentráljanak, de a kerengőbe mindenképpen érdemes kimenni.) A templomban a legtöbb információ fel is van tüntetve.
- Mindkét helyszínen szerveznek saját múzeumpedagógiai foglalkozást is. A templomban kifejezetten drámapedagógiát alkalmaznak, lehetőség van nemzetőrruhát ölteni, beleülni Kossuth székébe (másolatába) és kikiáltani a függetlenséget. Ha ezek közül a diákok igénybe vesznek valamit, akkor az értelemszerűen több lesz, mint 3-4 óra.
- A megadott programcsomag leginkább **10. évfolyam végén, vagy még inkább 11. évfolyam első félévében ajánlott**, hiszen főképpen a reformkor és az 1848-49-es forradalom és szabadságharc nagyjaihoz kapcsolódik. Néhány kérdés a tesztfeladatok között és a megkeresendő helyszínek közül kapcsolódik a reformációhoz is, 1-1 pedig a 1944-es Ideiglenes Nemzetgyűléshez.

2. Előkészítő óravázlat

Nemzeti/történelmi emlékhely neve: Debrecen, Református Nagytemplom és Kollégium

Ajánlott korosztály és történelmi korszak: 10. évfolyam végén, vagy még inkább 11. évfolyam első félévében ajánlott - 1848-49-es forradalom és szabadságharc

Ajánlott időtartam: előkészítés: 1-2 tanóra; feladatok a helyszínen: 3-5 óra; lezárás: 1 tanóra

Munkamódszer és segédanyag: tanári előadás prezentációval; tanári ismétlő kérdések; helyszíni csoportos és egyéni feladatok; egyéni ellenőrző feladatok

Előkészítő óra

Tananyagvázlat	Tanári kérdések	Prezentáció
<p>Debrecen - mint történelmi helyszín</p> <ul style="list-style-type: none">• Több falu összeolvadásából jött létre• A mai Nagytemplom elődje már a 12. században állt• 1361-ben emelte I.(Nagy) Lajos király mezővárosi rangra.	<p>Mit jelent a mezőváros? Milyen jellemzői vannak? Miben különbözik a szabad királyi városoktól?</p>	<p>2. dia 1. kép: Bárányszászoló zárókő 2. kép: András-templom 3. kép: I. (Nagy) Lajos</p>
<ul style="list-style-type: none">• A 16. században a város protestáns lakosságú - kálvinista• Létrejött a Debreceni Református Kollégium 1538-ban	<p>Kinek a nevéhez fűződik a reformáció megindulása? Milyen kiváltó okai voltak a reformációnak? Mondjatok néhány jellemző különbséget a protestáns vallások és a katolikus vallás között! Kálvin mely tanai térnek el teljesen Luther tanításától? Miért volt népszerű a magyar rendek/főurak körében a kálvinista vallás? Miért volt fontos a protestáns vallások számára az iskolák és nyomdák létrehozása?</p>	<p>2. dia 4. kép: Kálvin János</p>

Tananyagvázlat	Tanári kérdések	Prezentáció
<ul style="list-style-type: none">1693-ban kapott szabad királyi városi címet – feltételként visszatért a városba a katolikus egyház.		3. dia 1. kép: oklevél a szabad királyi városi címről. I. Lipóttól
<ul style="list-style-type: none">1849 első felében ide költözött az ország kormánya, ide hozták a Szent Koronát isDebrecen lett az ország fővárosaAz Országgyűlés Debrecenben a Nagytemplomban mondta ki az ország függetlenségét1857-ben Pest felől elérte a vasút DebrecenTrianon után Debrecen szerepe megváltozott – határközeli várossá vált	<p>Később lesz róla ugyan szó, de meg lehet kérdezni, hogy mit gondolnak, miért volt szükséges a költözés Pestről?</p> <p>Ha már tanulták: Miért és hogyan változott Debrecen szerepe?</p>	3. dia 2. kép: A város üdvözli a kormányt 3. kép: A Nagyálomlás 1857-ben 4. kép: Trianon
<ul style="list-style-type: none">Második világháború alatt bombázták a várost, súlyos károk érték1944 végén és 1945 elején egy rövid időre ismét Debrecen volt az ország fővárosaItt alakult meg az Ideiglenes Nemzeti Kormány és itt ülésezett az Ideiglenes Nemzetgyűlés<ul style="list-style-type: none">Az Ideiglenes Nemzeti Kormány 1944. december 22-én alakult meg.Előzményeként említhető, hogy november közepére állapotodott meg Molotov dálnoki Miklós Béla az 1. magyar hadsereg parancsnokával egy új kormány felállításáról.Feladatuk a németek kivétele Magyarországról és a szövetségesek végső győzelmének elősegítése volt.		4. dia 1. kép: bombatalát a vasútállomáson 2. kép: az Ideiglenes Nemzetgyűlés 3. kép: A 16 pont 4. kép: Napjainkban a Kossuth tér

Tananyagvázlat	Tanári kérdések	Prezentáció
<ul style="list-style-type: none">○ A kormány összetételében előzetesen meg kellett állapodni a szovjetekkel○ A kormány felállítása előtt látszat választásokat tartottak az ország már felszabadított területén. Népgyűléseket tartottak, ahol a szovjet teherautókról tájékoztatták a lakosságot, hogy új törvényhozó testületet szerveznek és lényegében megtartották a választásokat.● 1956-ban az egyetemisták csatlakoztak a MEFESZ-hez, elfogadták a 16 pontot. A városban harcok alakultak ki, sortűzek is dördültek● Napjainkban a város a Tiszántúl legnagyobb, az ország második legnépesebb városa. Fontos tudományos és kulturális központ.		
<p>A Nagytemplom története</p> <ul style="list-style-type: none">● 12. században állt templom - Szent András apostol nevét viselte - egyhajós, sokszögzáródású szentélyű templom● 14. században Nagy Lajos korában épült át gótikus templommá<ul style="list-style-type: none">○ zászlós báránys zárókő (ma a Kollégium Múzeumában tekinthető meg) A zárókő az, ami utoljára kerül be a boltozatba, az tartja össze.○ Tiszántúl legnagyobb gótikus csarnoktemploma○ Ez a templom 1562-ben leégett és 62 évig romokban állt● 1626-ben Bethlen Gábor támogatásával épült újra templom	<p>Mik a gótika stílusjegyei?</p> <p>Ismerős-e a motívum? (Debrecen és a magyar ref. egyház címere)</p> <p>Mit vagy kit jelképezhet a bárány? (Jézus Krisztust)</p>	<p>6.dia</p> <p>1. kép: Nagy Lajos idején épült templom - ehhez kapcsolódik a gótika kérdése</p> <p>2. kép: bárány és zászlót ábrázoló zárókő</p> <p>3. kép: a Rákóczi harang sematikus ábrája</p>

Tananyagvázlat	Tanári kérdések	Prezentáció
<ul style="list-style-type: none">○ a tornyot cserepes tető fedte - Cserepes- vagy Fehér- torony○ aranyozott sisakgomb, óra○ Verestemplom - harang - I. Rákóczi György öntette az 56 mázsás harangot, a harmincéves háborúban zsákmányolt ágyukból○ 1802-ben tűzvészben leégett, majd a középkori templom maradványait elhordták.○ A harang ekkor megsérült, alkalmatlanná vált a funkciója betöltésére.		
<ul style="list-style-type: none">● A ma ismert formájában a templom a 19. század elején jött létre. 1805-1824 között.● Klasszicista stílus● tervező: Péchy Mihály (ő tervezte a Kollégiumot is)● Eredetileg egy kör alakú templomteret terveztt Péchy, de nagy tiltakozást váltott ki. Túlzottan pogánynak tarották. (A klasszicizmus visszanyúl az római és görög mintákhoz, így érthető volt Péchy választása, de végül áttervezte. Pedig akusztikailag is jobb lett volna.)● Empire stílusú szószék - Kiss Sámuel tervezte (a kollégium rajztanára)● Dohányi József helyi asztalosmester munkája az úrasztala és az azt körülvevő korlát● Klasszicista orgona - Jakob Deutschmann bécsi mester munkája● Rákóczi-harangot 1872-ban újraöntötték de kireszelték belőle Rákóczi jelmondatát és elhelyzeték	<p>Klasszicizmus stílusjegyei? Tudtok-e példát hozni az építészetből?</p> <p>Mi utal a templom belső építészetében arra, hogy ez nem egy katolikus templom?</p>	<p>7.dia A Nagytemplom épülete</p> <p>8. dia 1. kép: az eredeti tervek</p> <p>2. kép: A belső építésze a templomnak</p> <p>3. kép: A Rákóczi-harang ma</p>

Tananyagvázlat	Tanári kérdések	Prezentáció
az Oratóriumban, ma a Múzeum kiállító terében van. (Non est currentis, neque volentis, sed miserentis Dei – Nem azé aki fut, sem nem azé aki akarja, hanem a könyörülő Istené)		
<p>Amit a Kollégiumról tudni kell</p> <ul style="list-style-type: none">● 1538● Háromszintes képzés<ul style="list-style-type: none">○ elemi○ gimnáziumi○ akadémiai● Napi beosztás: hajnali háromkor volt ébresztő, ezt követően 6-7 és 9-10 óra között volt tanítás délután pedig 2-3 és 4-5 közt folyt tanítás● Peregrináció● I. Rákóczi György vezette be a tóga hordását● Diákegyesületek: Kántus és a Diáktűzoltóság● A 17. században az erdélyi vezérek, fejedelmek befolyásolták a kollégium életét● A 18. században a legnagyobb nehézségek a Habsburgok központosító és katolizáló törekvései jelentették● A 19. század<ul style="list-style-type: none">○ 1802. Leégett a Nagytemplom és a Kollégium déli szárnya○ Pécsy Mihály tervei alapján építették újra○ Ekkor épült meg az Oratórium – jelentése Imaterem● 1848/49<ul style="list-style-type: none">○ egyetértettek a reformkövetelésekkel○ sok diák nemzetőrnek állt	<p>Mit jelent a peregrináció?</p> <p>Soroljatok fel erdélyi fejedelmeket, akik hatással lehetnek a kollégium életére!</p>	<p>9. dia A Kollégium épülete</p> <p>10. dia 1-2. kép: Peregrináció 3. kép: A Kollégium</p> <p>11. dia A Kollégium diákjai közül néhány példa Csokonai Vitéz Mihály Arany János Móricz Zsigmond</p> <p>12. dia Az 1802-es tűzvész térképen, melyen látszik, hogy lényegében az egész terület leégett, amivel foglalkozunk</p> <p>13. dia A Kollégium újjáépítése utáni állapot, vagyis a mai, valamint az elkészült Oratórium</p>

Tananyagvázlat	Tanári kérdések	Prezentáció
<ul style="list-style-type: none">o Nemcsak az országgyűlésnek adott helyszínt, hanem a Pénzügyminisztériumnak is, és a földszinten nyomták a Kossuth-bankót		
<p>Mi történt 1849-ben Debrecenben?</p> <ul style="list-style-type: none">• A schwechati vereség után a kormány úgy érezte a fővárost ki kell üríteni• Debrecenbe helyezték át a kormányt. 1848. decemberében• Szolnokig vasúttal utaztak, majd onnan szekereken• A kormány mellett a kincstár, a pénznyomda, iratok, hadiszerek, de még a Korona is Debrecenbe költözött• A tanácskozások 1849. január 8-án indultak el a Református Kollégium Oratóriumában• Kápolna --> Olmützi alkotmány 1849. március--> koronatartomány• Kossuth kidolgozta a Függetlenségi Nyilatkozat nyers változatát, amit április 12-én az OHB elé tárt, ami azt elutasította• Ezután az országgyűléssel próbálta meg elfogadtatni, de ekkor még rajtuk sem ment át• A nyilvánosság mellett döntött• Április 14-én nyílt ülést tartottak Debrecenben, melyet végül a nagyobb hely miatt a Kollégium helyett a Nagytemplomban tartottak meg• A megjelent tömeg hatására a képviselők már nem fordultak szembe Kossuth indítványával, végül közfelkiáltással mondták ki a trónfosztást és a függetlenség kikiáltását	<p>Röviden elevenítsük fel az eseményeket 1848. március 15-ről és az azt követő eseményekről.</p> <p>Hogyan lesz a forradalomból szabadságharc?</p> <p>Mit jelent az oratórium szó?</p> <p>Mit tartalmazott az Olmützi alkotmány?</p> <p>Mi lehetett Kossuth célja a Függetlenségi Nyilatkozat kiadásával?</p> <p>Milyen érvek merülhettek fel a nyilatkozat ellen?</p>	<p>14. dia 1. kép: Schwechati csata</p> <p>2. kép: Helyi hír a kormány érkezéséről</p> <p>3. kép: Kossuth-bankó – szemlélteti a pénzverés Debrecenbe szállítását</p> <p>15. dia Az Oratórium</p> <p>16. dia 1. kép: Függetlenségi Nyilatkozat szövege</p> <p>2. kép: Kossuth széke (A széket egy magánadományozó adta a templomnak az 1840-es évek elején, arra az esetre, ha valaki kitüntetett figyelmet érdemelt a városban, akkor őt ültették</p>

Tananyagvázlat	Tanári kérdések	Prezentáció
<ul style="list-style-type: none">• Kormányzó-elnökké választották az OHB elnökét• A végleges szöveg április 19-re készült el.<ul style="list-style-type: none">○ a nemzet múltbéli és 1848-49-es sérelmekre hivatkozott○ Habsburgokat megfosztotta a magyar királyi jogoktól○ kinyilvánította az ország szuverenitását○ kifejezte Magyarország baráti szándékát a szomszédos népek felé○ államforma kérdésében pedig a döntést a győzelem utánra halasztotta○ a kormányzó-elnöki titulus utal erre --> egyszerre monarchikus (kormányzó), köztársasági (elnök)		<p>a székbe, elvileg Kossuth ebben ült, amikor elfogadták a trónfosztást)</p> <p>17. dia Kossuthot kormányzó elnökké választják, közfelkiáltással</p>
<p>Mire figyeljünk még a környéken járva? Ha a Nagyállomás felől gyalogosan érkezünk a Nagytemplom előtti térre, számos szobrot, emléket figyelhetünk meg. Természetesen mindnek van jelentősége Debrecen vagy az ország történelmének szempontjából.</p> <p>Ilyen lesz a Kossuth szoborcsoport, a Millenniumi emlékmű, Szabó Magda író nő szobra, vagy az egykori Verestorony helyén álló üvegpiramis, ami talán kicsit a Louvre előtt álló üvegpiramisra emlékeztethet bennünket.</p> <p>Aztán ha átsétálunk a templomtól a Kollégiumhoz keresztül haladunk, majd az Emlékparkon. Nem véletlenül kapta ezt a nevet.</p>		<p>18. dia</p> <ol style="list-style-type: none">1. kép: Millenniumi szökőkút2. kép: Szabó Magda3. kép: Üvegpiramis4. kép: Kossuth <p>19. dia</p> <ol style="list-style-type: none">1. kép: Líceumfa2. kép: Bocskai szobor3. kép: Reformáció emlékmű

Tananyagvázlat	Tanári kérdések	Prezentáció
Emléket állít a reformációnak, Bocskai Istvánnak és azok a református lelkészeknek és tanítóknak, akiket gályarabnak vittek el.		4. kép: Gályarabok emlékoszlopa
Feladatok Debrecenben Nyomkeresés <ul style="list-style-type: none">• csoportokat kell alakítani• a csoportok a Kossuth téren egy térkép segítségével megkeresik az emlékműveket, és párosítják őket meghatározásokkal Képes krónika (kisfilmkészítés) <ul style="list-style-type: none">• a csoportok a téren a telefonjukkal filmfelvételeket készítenek a kiemelt helyszínekről és magukról• otthon ezt megvágják, zenét vágnak alá, feliratokat készítenek• a záróórán a kisfilmeket bemutatják• A) változat: minden csoport végig járja az öt kiemelt helyszínt• B) változat: minden csoport csak egy helyszínt kap, és azt mutatja be részletesen• C) változat: ha nem tudnak kisfilmet készíteni, fotóznak, és abból prospektust állítanak össze• a csoportok a megadott helyszínekből előre készülnek, hogy tudják, mit kell lefilmezni és milyen szöveget mondjanak Tudáspróba <ul style="list-style-type: none">• a diákok egyénileg vagy csoportban kitöltnek egy feleletválasztós tesztet a tér nevezetességeiről Drámajáték <ul style="list-style-type: none">• a csoportok a téren előadnak egy, a helyszínen játszódott történelmi jelenetet• a csoportok otthon készülhetnek a jelenetre szöveggel, szereposztással, kellékekkel		20.dia Feladatok 21. záródia - Debrecen címere

3. Helyszíni feladatok

Feladatok Debrecenben

a. Nyomkeresés

Fedezzétek fel a Református Nagytemplom és Kollégium épületét, környezetét a térkép és a leírások segítségével!

- Alkossatok öt csoportot az előzetesen megbeszéltek szerint! Minden csoport kap egy térképet és egy kitöltendő táblázatot.
- Induljatok el a csoportotokkal különböző irányokban a téren, és keressétek meg a térképen jelölt pontokat!
- Párosítsátok az egyes pontoknál talált szobrokat és emlékműveket a táblázatban szereplő leírásokkal: írjátok be a táblázatba a nevüket és a helyük sorszámát!
- Jól figyeljétek meg a szobrokat, mert a későbbi feladatokban is lesz róluk szó!

A tanulói feladatlapot és a térképet ld. a Mellékletben.

Nyomkeresés – Megoldások

Leírás	Szobor vagy műemlék neve	Sorszáma
„Akkor lesz a ti hitetekből valami, amikor ez a dudva fává nő!”	<i>Líceumfa vagy Ördög-cérna</i>	6
A hajdúkat letelepítő fejedelem.	<i>Bocskai-szobor</i>	8
Debrecen főutcáján a XVII. és a XIX. század között egy fahíd tette lehetővé a közlekedést.	<i>Debreceni Sárhíd</i>	3
A Debrecenben született író szobra mellé akár ti is leülhettek. Együtt olvashatjátok <i>Az ajtó</i> című művét.	<i>Szabó Magda szobra</i>	5
Az egykor különálló harangtorony helyén a Debrecenben történt tüzesetekre emlékeznek	<i>Üvegpiramis az egykori Verestorony helyén</i>	13
A <i>Toldi</i> szerzője 1833-1837 között koptatta a kollégium padjait.	<i>Arany János-emléktábla</i>	10
Az 1848-ban létrejött OHB elnöki tisztségét betöltő személy szobra.	<i>Kossuth-szobor</i>	1
A bárány a zászlóval mely magát Jézus Krisztust szimbolizálja.	<i>Debrecen címere</i>	4

2017-ben állították az emlékművet annak emlékére, hogy 500 évvel korábban Luther Márton kitűzte a wittenbergi várkapura a 95 pontját.	<i>Reformáció-emlékmű</i>	9
Nápolyi gályákra elhurcolt protestáns lelkészeknek és tanítóknak állít emléket ez az oszlop.	<i>Gályarabok emlékműve</i>	7
Ez a tábla jelzi, hogy a Kollégium nemcsak 1848-ban adott helyet a kormánynak, hanem csaknem 100 év múlva is.	<i>Műemléktábla a kollégium falán</i>	11
Megtalálható rajta a <i>Honfoglalás</i> című kép, valamint egy főnixmadár. 2001-ben került sor az átadásra.	<i>Millenniumi szökőkút</i>	2
A <i>Ludas Matyi</i> szerzőjének emléktáblája, aki maga is a Kollégium diákja volt.	<i>Fazekas Mihály-emléktábla</i>	12

b. Képes krónika

A diákok csoportokban a telefonjuk segítségével filmfelvételeket készítenek, amikből később, otthon pár perces kisfilmet vágnak össze. Ha ez valamiért nem lehetséges, akkor fotókat készítenek, és azokból otthon prospektust állítanak össze.

Előkészület: az osztály adottságait, érdeklődését figyelembe véve el kell dönteni, hogy az A) vagy a B) változatot választjuk. Az A) változat az egyszerűbb: minden csoportnak ugyanazt az öt megadott helyszínt kell végigjárnia, majd a kisfilmben bemutatnia. A B) változatban mindegyik csoport csak az egyik helyszínnél dolgozik, és azt mutatja be mélyebben. Ebben az esetben el kell dönteni, hogy melyik csoport melyik helyszínt kapja. Ha a kisfilmkészítés nem lehetséges, akkor a C) változat, a prospektuskészítés is választható.

A feladatot a diákoknak már az előkészítő órán osszuk ki, hogy előre készülhessenek a helyszínekből vagy helyszínből, hiszen tudniuk kell, hogy pontosan mit filmezzenek le, és milyen szöveget mondjanak fel.

Segédanyag: feladatlap az A), a B) és a C) változathoz (a B) változatán mind az öt csoport feladata szerepel) és térkép.

A helyszínen: a csoportok önállóan mozognak. Az A) és a C) változat esetén érdemes az öt csoportot az öt helyszínhez külön-külön elindítani, és megbeszélni velük, hogy milyen irányban mozognak tovább a téren, hogy ne zavarják egymás munkáját. Szintén legalább egymásfél órát vesz igénybe.

Ellenőrzés: mivel a kisfilmeket (vagy a prospektust) otthon kell befejezni, az alkotások bemutatására már az iskolában, a következő tanórán kerül sor. Egyéni alkotásokról van szó, így egységes értékelőlap nincs. A szóbeli értékelésnél érdemes figyelembe venni, hogy az alkotás mennyire szakszerű, informatív, mennyire esztétikus, humoros, illetve mennyire csapatmunka eredménye.

A feladatokat ld. a Mellékletben.

c. Helyszíni kvíz / Tudáspróba

A diákok egyénileg vagy csoportjaikban megoldanak egy 25 kérdésből álló feleletválasztós tesztet az előkészítő órán és a kirándulás során szerzett ismereteik alapján.

Előkészület: el kell dönteni, hogy a tudáspróbát a diákok egyénileg vagy a korábbi feladatokhoz kialakított csoportokban oldják meg.

Segédanyag: feladatlap (a tanár számára megoldólap is).

A helyszínen: a kiosztott feladatlapokat a diákok kitöltik (amennyiben ezt a feladatot már digitalizálták, akkor az erre létrehozott alkalmazás segítségével online is kitölthető). Fél órát szánjunk rá!

Ellenőrzés: a megoldások segítségével helyben és szóban a legérdekesebb, de időhiány esetén a feladatlapot javíthatjuk is. (Amennyiben a feladatlapot már digitalizálták, akkor a megoldás kérdésenként, az idő lejártával automatikusan megjelenik, és az alkalmazás az eredményt is számolja).

Időkeret: A feladat megoldása nagyjából fél órát vesz igénybe.

A feladatlapot ld. a Mellékletben.

Megoldások

1. Ki fekszik Orlai Petrich Soma: *A Mohácsnál elesett II. Lajos király testének feltárása* című festmény bal oldalán?

A) Arany János	B) A festő maga	C) Petőfi Sándor	D) Kossuth Lajos
----------------	-----------------	------------------	------------------

2. Mi a probléma a Kollégium Oratóriumában található címerrel?

A) tengelyesen tükrözni kellene, hogy helyes legyen	B) nincsen rajta a kettős kereszt	C) Öt fehér csík van rajta	D) Nincs megdőlve a kereszt a korona tetején
---	-----------------------------------	----------------------------	--

3. Ki az a református lelkész, egyháztudós, akinek a mészkőből készült sírköve megtekinthető a Kollégium Múzeumában?

A) Baltazár Dezső	B) Révész Imre	C) Szoboszlai Pap István	D) Méliusz Juhász Péter
-------------------	----------------	--------------------------	-------------------------

4. Kinek a neve szerepel kétszer az Oratórium padsorain? (Megjegyzés: A kérdés becsapós lehet, mert Kossuth neve is kétszer szerepel, de Kossuth egyszer a padsorokon, egyszer a pulpitusnál, míg ML valóban a padsoroknál, egyszer mint miniszter és egyszer mint képviselő.)

A) Mészáros Lázár	B) Kossuth Lajos	C) Szemere Bertalan	D) Esterházy Mihály
-------------------	------------------	---------------------	---------------------

5. Mit jelent az oratórium szó?

A) énekerem	B) imaterem	C) parlament	D) törvény
-------------	-------------	--------------	------------

6. Milyen néven jegyezte be Kossuth Lajost Debrecen kapuőre az előtte fekvő könyvbe?

A) a debreceniek apostola	B) a magyarok Krisztusa	C) a debreceniek Jézusa	D) a magyarok Mózesese
---------------------------	-------------------------	-------------------------	------------------------

7. Milyen stílusban épült a Nagytemplom épülete?

A) gótikus	B) neoklasszikus	C) neogótikus	D) eklektikus
------------	------------------	---------------	---------------

8. Melyik toronyban állt eredetileg a Rákóczi-harang?

A) nincs ilyen harang	B) keleti torony	C) nyugati torony	D) Verestorony
-----------------------	------------------	-------------------	----------------

9. Ki tervezte a Nagytemplom és a Kollégium épületét?

A) Ybl Miklós	B) Hild József	C) Péchy Mihály	D) Brein Ferenc
---------------	----------------	-----------------	-----------------

10. Ki NEM volt a Kollégium diákja?

A) Arany János	B) Móricz Zsigmond	C) Fazekas Mihály	D) Petőfi Sándor
----------------	--------------------	-------------------	------------------

11. A Kossuth-szoborhoz kapcsolódik további 5 alak. Mi volt a szerepe Könyves Tóth Mihálynak, aki a Kossuthtól balra helyezkedő három alak közül a leghátsó?

A) tábori lelkész	B) országgyűlési jegyző	C) főrendiház elnöke	D) katona
-------------------	-------------------------	----------------------	-----------

12. Mikor kiáltották ki a függetlenséget és a Habsburg-ház trónfosztását?

A) 1848. március 15.	B) 1849. április 14.	C) 1849. július 29.	D) 1848. december 7.
----------------------	----------------------	---------------------	----------------------

13. Miért kellett Debrecenbe települnie a kormánynak?

A) Kossuth közelebb szeretett volna lenni a családjához	B) Debrecenben volt az ország aranytartaléka	C) a scwechati csata után az ország vezetése nem tartotta megoldhatónak Pest-Buda védelmét	D) Kossuth és Görgey összevesztek, és ezért Kossuth minél messzebb akart lenni tőle
---	--	--	---

14. Mikor tört ki a forradalom Pesten?

A) 1848. március 15.	B) 1848. április 14.	C) 1848. október 6.	D) 1848. október 6.
----------------------	----------------------	---------------------	---------------------

15. Debrecen melyik épületében mondták ki a trónfosztást?

A) Református Kollégium	B) Nagytemplom	C) Városháza	D) Zsinagóga
-------------------------	----------------	--------------	--------------

16. Ki lett az új kormány miniszterelnöke a függetlenség kikiáltása után?

A) Kossuth Lajos	B) Batthyány Lajos	C) Esterházy Pál	D) Szemere Bertalan
------------------	--------------------	------------------	---------------------

17. Milyen állatok szerepelnek Debrecen címerében?

A) nyúl - kecske	B) szarvas - bagoly	C) bárány - főnix	D) farkas - turul
------------------	---------------------	-------------------	-------------------

18. Milyen nyelvű az az emléktábla, amit az 1852-ben Debrecenbe látogató Ferenc József „tiszteletére” állítottak?

A) magyar	B) latin	C) német	D) francia
-----------	----------	----------	------------

19. Az Oratórium vitrinében található egy faragott bot. Kiknek az arcképei láthatóak rajta?

A) Kossuth és Görgey	B) Ferenc József és Sissi	C) 13 aradi vértanú	D) Szűz Mária és a Jézus
----------------------	---------------------------	---------------------	--------------------------

20. Mi történt a Rákóczi-haranggal?

A) megolvadt a tűzben	B) ellopták	C) megrepedt a tűz után	D) hamisan kezdett szólni
-----------------------	-------------	-------------------------	---------------------------

21. Milyen magasak a templom tornyai? (méterben)

A) 100	B) 61	C) 33	D) 74
--------	-------	-------	-------

22. Milyen nyelvű a templomban kiállított Vizsolyi Biblia?

A) latin	B) görög	C) német	D) magyar
----------	----------	----------	-----------

23. Hol tekinthető meg az András-templom záróköve a báránnyal?

A) Kollégiumban	B) A Nagytemplom nyugati tornyában	C) A helyén az András-templomban	D) A Nagytemplom keleti tornyában
-----------------	------------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------

24. Minek állít emléket az egykori Verestorony helyén álló üvegpiramis?

A) Egyiptomi kutató-soknak	B) A debreceni tűzeseteknek	C) A reformációnak	D) A forradalomnak
----------------------------	-----------------------------	--------------------	--------------------

25. Mit helyeztek a Kollégium diákjai a harangszinórra, ha a pedellus elment?

A) pálinkát	B) bort	C) málnaszörpöt	D) szivart
-------------	---------	-----------------	------------

d. Drámapedagógia

A diákok csoportokban a témához kötődő egy-egy fontos eseményt jelenítenek meg dramatikusan formában.

Előkészület: A feladatokat a diákoknak akár már az előkészítő órán, de legkésőbb aznap, az utazás kezdetén osszuk ki, hogy készülhessenek! Döntsük el, melyik csoport melyik eseményt kapja! Ha a feladatot előre kiadjuk, segíthetünk a csoportoknak eldönteni az előadás formáját (szöveges jelenet, mozgásos jelenet, élőkép), ellenőrizni a szövegeket, illetve elkészíteni az esetleges kellékeket (táblák, jelmezek), de utóbbi semmiképpen sem kötelező.

Segédanyag: Feladatlap az eseményekkel és a szerepekkel.

A helyszínen: A csoportok külön-külön készülnek fel. Ha alapvetően a helyszínen történnek az előkészületek, akkor a tanári segítségre itt lesz szükség. A csoportok bemutatják egymásnak az alkotásaikat, a többiek kitalálják, melyik eseményről van szó. Attól függően, hogy mennyi helybeni előkészület szükséges, fél-másfél órát vesz igénybe.

Ellenőrzés: Mindenképpen helyben és szóban is kell értékelni. Emeljük ki a történeti hűséget, a kreativitást és a csapatmunkát!

4. Tanórai utófeldolgozás

Kisfilmek bemutatása

- A kisfilmeket minden csoport elkészítette és bemutatja a többieknek.
- Minden csoportot biztatóan megtapsol az osztály.
- A tanár szóban röviden értékeli a videót és a diákok munkáját, erőfeszítéseit.
- A videók bemutatásának sorrendje lehet akár a feladatban kiadott sorrend, vagy valamilyen randomizáló, sorsoló applikáció, például a wordwall.com-on egy szercsekerék.

Drámajáték

- Amennyiben a helyszínen nem került sor a drámajátéokra, az osztályteremben is lehet pótolni.

Tudáspróba

- A Tudáspróbát is lehet pótolni az osztályteremben, továbbra is csapatokban dolgozva.

Kompetenciaalapú zárófeladatok megoldása

- A három kompetenciaalapú, érettségi típusú feladat megoldása. Önállóan.

Mémek bemutatása

- Az óra zárásaként, a jó hangulat érdekében – ha készültek – itt érdemes megtekinteni a mémeket.

Kilépőkártyák

- Minden diák kap egy papírt, rajta a következő három kérdéssel:
- Egy új szó, amit tanultam:
- Egy dolog, aminek szeretnék még utánajárni:
- Így éreztem magam: 1-2-3-4-5

A tanórai utófeldolgozáshoz tartozó feladatokat ld. a Mellékletben.

Megoldások

1. feladat

1849. április 14.
- Debrecen
- Kossuth Lajos
- Fegyveres erő alkalmazása a magyar nemzet ellen

2. feladat

- B A C
- Függetlenségi Nyilatkozat
- Ferenc József
- Világos, 1849. augusztus 13.

3. feladat

- a) kormányzó elnök
- b) A nemzetgyűlés egyelőre nem határozott az államforma felől. / Nem született döntés arról, hogy az ország továbbra is királyság vagy köztársaság legyen.
- c) Oroszország és Ausztria/Habsburg Birodalom

5. Forrásjegyzék

- 150 éves a Debreceni Református Nagytemplom Rákóczi-harangja: <https://visitdebrecen.com/hu/hot-now/150-eves-a-debreceni-reformatus-nagytemplom-rakoczi-harangja/> (2024. 07. 29.)
- A debreczeni kollégiumi nagykönyvtár hivatlan látogatói 1849-ben. Visszaemlékezés Révész Imrére. In.: Debreczeni Képes Kalendarium ismeretterjesztő és szépirodalmi része. 1903. 60-63 p.
- Bombatalálat Debrecenben: <https://nullaev.hu/hu/debrecen> (2024. 07. 29.)
- Debreceni Református Kollégium Múzeumának hivatalos honlapja: <https://muzeum.drk.hu/> (2024. 07. 29.)
- Debreceni Református Kollégium Dóczy Gimnáziuma: A Debreceni Református Kollégium története (vázlat) https://doczy.drk.hu/wp-content/uploads/2017/03/489_drk_tortenelete.pdf ; https://multidezoepiteszet.blog.hu/2018/05/02/debrecen_dicsosege_es_szegylene_a_regi_indohaz (2024. 07. 29.)
- Debrecen Református Nagytemplom és Kollégium. Nemzeti Örökség Intézet: <https://intezet.nori.gov.hu/national-sites/Debrecen/debrecen-reformatus-nagytemplom-es-kollegium/#> (2024. 07. 29.)
- Debreceni Református Nagytemplom hivatalos honlapja: <https://www.nagytemplom.hu/> (2024. 07. 29.)
- A Függetlenségi Nyilatkozat: https://mnl.gov.hu/mnl/ol/hirek/a_fuggetlensegi_nyilatkozat (2024. 07. 29.)
- Ideiglenes Nemzetgyűlés: <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyarorszag-a-masodik-vilaghaboruban-lexikon-a-zs-F062E/i-j-F0A5C/ideiglenes-nemzetgyules-F0A5F/> (2024. 07. 29.)
- A kormány és az országgyűlés Debrecenben: <https://kossuthesdebrecen.wordpress.com/a-kormany-es-az-orszaggyules-debrecenben/> (2024. 07. 29.)
- I. Lipót kiváltságlevele 1693-ból: <https://mnl.gov.hu/mnl/hbml/hirek/zsupfedeles-debrecen-es-a-nagybotos-kollegiumi-diakok> (2024. 07. 29.)
- Magyarország története a 19. században. Gergely András(szerk.) Bp. Osiris Kiadó, 2005. 236-279
- Tarján M. Tamás: Debrecenben kimondják a Habsburg-Lotharingiai-ház trónfosztását. <https://rubicon.hu/kalendarium/1849-aprilis-14-debrecenben-kimondjak-a-habsburg-lotharingiai-haz-tronfosztasat> (2024. 07. 29.)
- Borhegyi-Nánay: Történelem tankönyv 10. Bp. Oktatási Hivatal, 2021. 154-174
- Zsupfedeles Debrecen és a nagybotos kollégiumi diákok: <https://mnl.gov.hu/mnl/hbml/hirek/zsupfedeles-debrecen-es-a-nagybotos-kollegiumi-diakok> (2024. 07. 29.)

6. Melléklet

Helyszíni feladatok

Nyomkeresés

Fedezzétek fel a Református Nagytemplom és Kollégium épületét, környezetét a térkép és a leírások segítségével!

- Alkossatok öt csoportot az előzetesen megbeszéltek szerint! Minden csoport kap egy térképet és egy kitöltendő táblázatot.
- Induljatok el a csoportotokkal különböző irányokban a téren, és keressétek meg a térképen jelölt pontokat!
- Párosítsátok az egyes pontoknál talált szobrokat és emlékműveket a táblázatban szereplő leírásokkal: írjátok be a táblázatba a nevüket és a helyük sorszámát!
- Jól figyeljétek meg a szobrokat, mert a későbbi feladatokban is lesz róluk szó!

Leírás	Szobor vagy műemlék neve	Sorszáma
„Akkor lesz a ti hitetekből valami, amikor ez a dudva fává nő!”		
A hajdúkat letelepítő fejedelem.		
Debrecen főutcáján a XVII. és a XIX. század között egy fahíd tette lehetővé a közlekedést.		
A Debrecenben született író szobra mellé akár ti is leülhettek. Együtt olvashatjátok <i>Az ajtó</i> című művét.		
Az egykor különálló harangtorony helyén a Debrecenben történt tüzesetekre emlékeznek		
A <i>Toldi</i> szerzője 1833-1837 között koptatta a kollégium padjait.		
Az 1848-ban létrejött OHB elnöki tisztségét betöltő személy szobra.		
A bárány a zászlóval, mely magát Jézus Krisztust szimbolizálja.		
2017-ben állították az emlékművet annak emlékére, hogy 500 évvel korábban Luther Márton kitűzte a wittenbergi várkapura a 95 pontját.		
Nápolyi gályákra elhurcolt protestáns lelkészeknek és tanítóknak állít emléket ez az oszlop.		
Ez a tábla jelzi, hogy a Kollégium nemcsak 1848-ban adott helyet a kormánynak, hanem csaknem 100 év múlva is.		
Megtalálható rajta a <i>Honfoglalás</i> című kép, valamint egy főnixmadár. 2001-ben került sor az átadásra.		
A <i>Ludas Matyi</i> szerzőjének emléktáblája, aki maga is a Kollégium diákja volt.		

Képes krónika

A) változat

Készítsetek kisfilmet a Nagytemplom, a Kollégium és környékének legfőbb látványosságairól!

- A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kap egy térképet és egy leírást a teendőkről.
- Keressétek fel a bejelölt öt helyszínt! Készítsetek a telefonotokkal rövid videókat, amelyeken Ti is és az adott látványosság is látszik!
- Lehetőség szerint mondjatok is róluk néhány fontos információt, vagy éppen meséljétek a Bennetek keltett benyomásról! Használjátok fel a bevezető órán tanultakat, illetve az előzetes felkészülés során gyűjtött ismereteket!
- Otthon vágjátok össze a felvételeket egy pár (legfeljebb öt) perces videóvá! Vágjatok alá zenét, esetleg feliratozzátok az egyes részeket!

A feldolgozandó látványosságok:

- Kossuth tér
- Nagytemplom épülete
- Verestorony és a Líceumfa
- Kollégium épülete
- Emlékpark

B) változat

Készítsetek kisfilmet a Nagytemplom, a Kollégium és környékének egyik fontos látványosságáról!

- A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kap egy térképet és egy leírást a teendőkről.
- Keressétek fel a csoportotok számára kijelölt helyszínt! Készítsetek a telefonotokkal rövid videókat, amelyeken Ti is és az adott látványosság is látszik!
- Lehetőség szerint mondjatok is róla néhány fontos információt, vagy éppen meséljétek a Bennetek keltett benyomásról! Használjátok fel a bevezető órán tanultakat, illetve az előzetes felkészülés során gyűjtött ismereteket!
- Figyeljétek arra, hogy a megadott szempontokat a videótokban dolgozzátok fel! Emellett dobjátok fel a videót érdekességekkel, vicces elemekkel is!
- Otthon vágjátok össze a felvételeket egy pár (legfeljebb öt) perces videóvá! Vágjatok alá zenét, esetleg feliratozzátok az egyes részeket!

A feldolgozandó látványosságok és feldolgozásuk szempontjai:

1. csoport: Kossuth tér

- Mutassátok be a Kossuth-szoborcsoportot! Mikor készült, milyen stílusban?
- Milyenek mutatja Kossuth személyét?
- Mutassátok be a szoborcsoport alakjait! Kik ők? Hogyan ábrázolják őket?
- Mutassátok be még egy számotokra érdekes emléket a térről (pl.: Millennium-szökőkút, Sárhíd, Szabó Magda szobra, Debrecen címere)!

2. csoport: Nagytemplom épülete

- Milyen építészeti stílusban épült az épület, melyek azok a stílusjegyek, amik alapján megismertétek?
- Hogyan kapcsolódik a Nagytemplom épülete az 1848-49-es eseményekhez?

3. csoport: Verestorony és a Líceumfa

- Miért volt szükség a Verestorony megépítésére?
- Mi történt vele 1802-ben?
- Mi az a Líceumfa? Mit szimbolizál?

4. csoport: Kollégium épülete

- Milyen építészeti stílusban épült az épület? Melyek azok a stílusjegyek, amik alapján megismertétek?
- Soroljatok fel néhányat a kollégiumba járó írók/költők közül!
- Hogyan kapcsolódik a Kollégium épülete az 1848-49-es eseményekhez?

5. csoport: Emlékpark

- Mit gondoltok, miért hívják emlékparknak? Miknek állít emléket?
- Nézzetek utána a gályarabok történetének! Mutassátok be röviden!
- Mit gondoltok, miért ezen szerzők idézetei jelennek meg a Reformáció emlékművén?

C) változat

Készítsetek a Nagytemplom, a Kollégium és környékének látványosságait bemutató prospektust!

- A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kap egy térképet és egy leírást a teendőkről.
- Keressétek fel a bejelölt öt helyszínt! Készítsetek a telefonotokkal fotókat, amelyeken Ti is és az adott látványosság is látszik!
- Otthon rendezzétek a fotókat két A4-es lapra, és írjatok közéjük ismeretterjesztő, ajánló, kedvcsináló rövid szövegeket! Legyen a végeredmény egy szép, nyomtatható kiadvány, amit Ti is szívesen kézbe vennétek!
- A szövegek írásához használjátok fel a bevezető órán tanultakat, illetve az előzetes felkészülés során gyűjtött ismereteket! Az információk mellett írjatok a személyes élményeitekről, benyomásaitokról is!

A feldolgozandó látványosságok:

- Kossuth tér
- Nagytemplom épülete
- Verestorony és a Líceumfa
- Kollégium épülete
- Emlékpark

Helyszíni kvíz / Tudáspróba

Most kiderül, mire emlékeztek a bevezető órán tanultakból és a helyszíneken látottakból, halottakból. Válasszátok ki a helyes megoldást!

1. Ki fekszik Orlai Petrich Soma: *A Mohácsnál elesett II. Lajos király testének feltárása* című festmény baloldalán?

A) Arany János	B) a festő maga	C) Petőfi Sándor	D) Kossuth Lajos
----------------	-----------------	------------------	------------------

2. Mi a probléma a Kollégium Oratóriumában található címerrel?

A) tengelyesen tükrözni kellene, hogy helyes legyen	B) nincsen rajta a kettős kereszt	C) öt fehér csík van rajta	D) nincs megdőlvé a kereszt a korona tetején
---	-----------------------------------	----------------------------	--

3. Ki az a református lelkész, egyháztudós, akinek a mészkőből készült sírköve megtekinthető a Kollégium Múzeumában?

A) Baltazár Dezső	B) Révész Imre	C) Szoboszlai Pap István	D) Méliusz Juhász Péter
-------------------	----------------	--------------------------	-------------------------

4. Kinek a neve szerepel kétszer az Oratórium padsorain?

A) Mészáros Lázár	B) Kossuth Lajos	C) Szemere Bertalan	D) Esterházy Mihály
-------------------	------------------	---------------------	---------------------

5. Mit jelent az oratórium szó?

A) éneke terem	B) imaterem	C) parlament	D) törvény
----------------	-------------	--------------	------------

6. Milyen néven jegyezte be Kossuth Lajost Debrecen kapuőre az előtte fekvő könyvbe?

A) a debreceniek apostola	B) a magyarok Krisztusa	C) a debreceniek Jézusa	D) a magyarok Mózese
---------------------------	-------------------------	-------------------------	----------------------

7. Milyen stílusban épült a Nagytemplom épülete?

A) gótikus	B) klasszicista	C) neogótikus	D) eklektikus
------------	-----------------	---------------	---------------

8. Melyik toronyban állt eredetileg a Rákóczi-harang?

A) nincs ilyen harang	B) keleti-torony	C) nyugati-torony	D) Verestorony
-----------------------	------------------	-------------------	----------------

9. Ki tervezte a Nagytemplom és a Kollégium épületét?

A) Ybl Miklós	B) Hild József	C) Péchy Mihály	D) Brein Ferenc
---------------	----------------	-----------------	-----------------

10. Ki NEM volt a Kollégium diákja?

A) Arany János	B) Móricz Zsigmond	C) Fazekas Mihály	D) Petőfi Sándor
----------------	--------------------	-------------------	------------------

11. A Kossuth-szoborhoz kapcsolódik további 5 alak. Mi volt a szerepe Könyves Tóth Mihálynak, aki a Kossuthtól balra helyezkedő három alak közül a leghátsó?

A) tábori lelkész	B) országgyűlési jegyző	C) főrendiház elnöke	D) katona
-------------------	-------------------------	----------------------	-----------

12. Mikor kiáltották ki a függetlenséget és a Habsburg-ház trónfosztását?

A) 1848. március 15.	B) 1849. április 14.	C) 1849. július 29.	D) 1848. december 7.
----------------------	----------------------	---------------------	----------------------

13. Miért kellett Debrecenbe települnie a kormánynak?

A) Kossuth közelebb szeretett volna lenni a családjához	B) Debrecenben volt az ország aranytartaléka	C) a schwechati csata után az ország vezetése nem tartotta megoldhatónak Pest-Buda védelmét	D) Kossuth és Görgey összevesztek, és ezért Kossuth minél messzebb akart lenni tőle
---	--	---	---

14. Mikor tört ki a forradalom Pesten?

A) 1848. március 15.	B) 1848. április 14.	C) 1848. október 6.	D) 1848. október 6.
----------------------	----------------------	---------------------	---------------------

15. Debrecen melyik épületében mondták ki a trónfosztást?

A) Református Kollégium	B) Nagytemplom	C) Városháza	D) Zsinagóga
-------------------------	----------------	--------------	--------------

16. Ki lett az új kormány miniszterelnöke a függetlenség kikiáltása után?

A) Kossuth Lajos	B) Batthyány Lajos	C) Esterházy Pál	D) Szemere Bertalan
------------------	--------------------	------------------	---------------------

17. Milyen állatok szerepelnek Debrecen címerében?

A) nyúl - kecske	B) szarvas - bagoly	C) bárány - fénix	D) farkas - turul
------------------	---------------------	-------------------	-------------------

18. Milyen nyelvű az az emléktábla, amit az 1852-ben Debrecenbe látogató Ferenc József „tiszteletére” állítottak?

A) magyar	B) latin	C) német	D) francia
-----------	----------	----------	------------

19. Az Oratórium vitrinében található egy faragott bot. Kiknek az arcképei láthatóak rajta?

A) Kossuth és Görgey	B) Ferenc József és Sissi	C) 13 aradi vértanú	D) Mária és Jézus
----------------------	---------------------------	---------------------	-------------------

20. Mi történt Rákóczi-haranggal?

A) megolvadt a tűzben	B) ellopták	C) megrepedt a tűz után	D) hamisan kezdett szólni
-----------------------	-------------	-------------------------	---------------------------

21. Milyen magasak a templom tornyai? (méterben)

A) 100	B) 61	C) 33	D) 74
--------	-------	-------	-------

22. Milyen nyelvű a templomban kiállított Vizsolyi Biblia?

A) latin	B) görög	C) német	D) magyar
----------	----------	----------	-----------

23. Hol tekinthető meg az András-templom záróköve a báránnyal?

A) Kollégiumban	B) A Nagytemplom nyugati tornyában	C) A helyén az András-templomban	D) A Nagytemplom keleti tornyában
-----------------	------------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------

24. Minek állít emléket az egykori Verestorony helyén álló üvegpiramis?

A) Egyiptomi kutató-soknak	B) A debreceni tűzeseteknek	C) A reformációnak	D) A forradalomnak
----------------------------	-----------------------------	--------------------	--------------------

25. Mit helyeztek a Kollégium diákjai a harangsinórra, ha a pedellus elment?

A) pálinkát	B) bort	C) málnaszörpöt	D) szivart
-------------	---------	-----------------	------------

Drámapedagógia

1. csoport: A Református Kollégium diákjai nemzetőrnek állnak

Ebben a feladatban egy, a Kollégiumban történt fontos esemény szereplőivé váltok. Játsszátok el, mutassátok be a többieknek!

- A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kapott már egy történelmi eseményt, annak leírását és a hozzá tartozó szerepkártyákat.
- Osszátok ki a szerepeket! Nem kell feltétlenül minden csoporttagnak szerepelnie, lehetnek a „tömeg” részei vagy csak az előkészületekben segítenek. Ha nem vagytok elegenden, nem kell minden szerepet kiosztani, találjátok ki, hogy a jelenet melyik részét adjátok elő!
- Találjátok ki a bemutatótok formáját! Rövid szöveges jelenet lesz: párbeszéd vagy vita két szereplő között, esetleg a tömeghez intézett beszéd? Mozgásos jelenet lesz: eljátsszátok a felvonulást, a harcot, vagy amit éppen a jelenet megkövetel? Élőképet készítenek: beálltok egy előre megtervezett, kifejező, hatásos pózba?
- Készüljete fel az előadásra! Írjátok meg az elhangzó rövid szövegeket, ha lesznek! Találjátok ki a mozgást, a mozdulatokat, a pózokat! Megpróbálhatjátok az öltözékekkel is kifejezni a kor hangulatát.
- Mutassátok be a többi csoportnak az alkotásotokat! Ne áruljátok el, miről van szó, azt nekik kell kitalálniuk!

A szabadságharc híre hamar megérkezett Debrecenbe. Megnyílnak a toborzóirodák Debrecenben is. Az 1848/49-es őszi félévre az akadémiára (vagyis a Kollégium legmagasabb szintjére) alig 13 fő iratkozott be. Korábban az akadémia létszáma 500 fő körüli volt. Mindenki más nemzetőrnek állt, és maga is a szabadságért harcolt az iskolapad helyett.

Képzeljétek el, hogy összegyűltök és közösen esküt tesztek arra, hogy megvédtétek polgártársaitokat minden támadás ellen, hű őrei lesztek hazátoknak.

Szereplők:

Mindannyian a Kollégium Akadémiájának tagja vagytok. Mai értelemben véve egyetemisták. Vége van a nyárnak, készülnétek a szeptemberben kezdődő tanévre, de végül nemzetőrnek álltok.

Érdeemes lehet valakinek megszemélyesíteni azt a néhány diákot, akik mégis az akadémiát választják a nemzetőrség helyett.

Valakinek fel kell olvasni előzetesen az eskü szövegét, amit a többiek utána tudnak mondani.

2. csoport: Április 12-én Kossuth a OHB-nek felveti a trónfosztás lehetőségét

Ebben a feladatban egy, a Kollégiumban történt fontos esemény szereplőivé váltok. Játsszátok el, mutassátok be a többieknek!

- A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kapott már egy történelmi eseményt, annak leírását és a hozzá tartozó szerepkártyákat.
- Osszátok ki a szerepeket! Nem kell feltétlenül minden csoporttagnak szerepelnie, lehetnek a „tömeg” részei vagy csak az előkészületekben segítenek. Ha nem vagytok elegenden, nem kell minden szerepet kiosztani, találjátok ki, hogy a jelenet melyik részét adjátok elő!
- Találjátok ki a bemutatótok formáját! Rövid szöveges jelenet lesz: párbeszéd vagy vita két szereplő között, esetleg a tömeghez intézett beszéd? Mozgásos jelenet lesz: eljátsszátok a felvonulást, a harcot, vagy amit éppen a jelenet megkövetel? Élőképet készítetek: beálltok egy előre megtervezett, kifejező, hatásos pózba?
- Készüljete fel az előadásra! Írjátok meg az elhangzó rövid szövegeket, ha lesznek! Találjátok ki a mozgást, a mozdulatokat, a pózokat! Megpróbálhatjátok az öltözékekkel is kifejezni a kor hangulatát.
- Mutassátok be a többi csoportnak az alkotásotokat! Ne áruljátok el, miről van szó, azt nekik kell kitalálniuk!

Az Olmützi alkotmány megjelenése után megoszlottak a vélemények arról, hogy miként kellene arra reagálni. Abban mindenki biztos, hogy a válasz csak az elutasítás lehet, ám a Kossuth által kigondolt reakcióval, vagyis a Habsburg-ház trónfosztásával már nem értett egyet mindenki. De Kossuth úgy gondolta, hogy kellően nagy népszerűségnek örvend ő maga ahhoz, hogy tervét keresztül tudja vinni az OHB-n. Ezért április 12-én megszövegezte a Függetlenségi Nyilatkozat első változatát, ám a bizottság ellenezte ezt.

Próbáljátok meg rekonstruálni az OHB ülését! Gondoljatok arra, hogy milyen érvek merülhettek fel Kossuthban, amivel győzködni próbálta társait, valamint sorakoztassatok fel érveket arra vonatkozólag is, miért nem kellene elhamarkodni ezt a döntést!

Szereplők:

Kossuth Lajos: Az OHB elnöke. Ő terjesztette elő a trónfosztásról és a függetlenségről szóló javaslatot. Korábban a katonai csapatoknál járva arról győződött meg, hogy ő maga nagy népszerűségnek örvend, és hogy vágyják ezt a függetlenséget az emberek.

Szász Károly: Az ülés levezető elnöke.

Az ülésen részt vett az OHB minden tagja pl.: **Nyáry Pál, Szemere Bertalan, Mészáros Lázár**

3. csoport: Április 14. Nagytemplomba áthelyezett ülésen kimondják a függetlenséget és a trónfosztást

Ebben a feladatban egy, a Nagytemplomban történt fontos esemény szereplőivé váltok. Játsszátok el, mutassátok be a többieknek!

- A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kapott már egy történelmi eseményt, annak leírását és a hozzá tartozó szerepkártyákat.
- Osszátok ki a szerepeket! Nem kell feltétlenül minden csoporttagnak szerepelnie, lehetnek a „tömeg” részei vagy csak az előkészületekben segítenek. Ha nem vagytok elegenden, nem kell minden szerepet kiosztani, találjátok ki, hogy a jelenet melyik részét adjátok elő!
- Találjátok ki a bemutatótok formáját! Rövid szöveges jelenet lesz: párbeszéd vagy vita két szereplő között, esetleg a tömeghez intézett beszéd? Mozgásos jelenet lesz: eljátsszátok a felvonulást, a harcot, vagy amit éppen a jelenet megkövetel? Élőképet készítenek: beálltok egy előre megtervezett, kifejező, hatásos pózba?
- Készüljete fel az előadásra! Írjátok meg az elhangzó rövid szövegeket, ha lesznek! Találjátok ki a mozgást, a mozdulatokat, a pózokat! Megpróbálhatjátok az öltözékekkel is kifejezni a kor hangulatát.
- Mutassátok be a többi csoportnak az alkotásotokat! Ne áruljátok el, miről van szó, azt nekik kell kitalálniuk!

Miután Kossuth nem tudta az OHB-n és a Parlamenten keresztülvinni a trónfosztási tervét, kapóra jött számára az április 14-én tartott nyílt ülés, melyet ezúttal nem a Kollégium Oratóriumában, hanem a Nagytemplomban tartottak, mivel annak jóval nagyobb volt a befogadóképessége.

Az itt megjelenő tömeg hatására az addig vonakodó képviselők elfogadták Kossuth Függetlenségi Nyilatkozatát és a Habsburg-ház trónfosztását. Sőt mindezek után kormányzó elnökké választották Kossuthot.

Mutassátok be, ahogy a tömeg biztatja a képviselőket a szöveg elfogadására! Vajon hogyan nézhetett ki, amikor Kossuth Lajost kormányzó elnökké választották? Melyek lehetnek azok a fontos pontok, amik bekerültek a Függetlenségi Nyilatkozatba? Ezt a szavazás előtt vitassák meg a képviselők!

Szereplők:

Kossuth Lajos: Az OHB elnöke. Ő terjesztette elő a trónfosztásról és a függetlenségről szóló javaslatot. Elmondása alapján aznap éppen rekedt volt és fájt a mellkasa a köhögéstől. Halkan tudott csak beszélni.

Szász Károly: Az ülés levezető elnöke.

Madarász László: Képviselő, ő tesz javaslatot arra, hogy Kossuth Lajost kormányzó elnökké válasszák.

4. csoport: Révész Imre és a cári csapatok legendája

Ebben a feladatban egy, a Debrecenben történt fontos esemény szereplőivé váltok. Játsszátok el, mutassátok be a többieknek!

- A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kapott már egy történelmi eseményt, annak leírását és a hozzá tartozó szerepkártyákat.
- Osszátok ki a szerepeket! Nem kell feltétlenül minden csoporttagnak szerepelnie, lehetnek a „tömeg” részei vagy csak az előkészületekben segítenek. Ha nem vagytok elegenden, nem kell minden szerepet kiosztani, találjátok ki, hogy a jelenet melyik részét adjátok elő!
- Találjátok ki a bemutatók formáját! Rövid szöveges jelenet lesz: párbeszéd vagy vita két szereplő között, esetleg a tömeghez intézett beszéd? Mozgásos jelenet lesz: eljátsszátok a felvonulást, a harcot, vagy amit éppen a jelenet megkövetel? Élőképzet készítenek: beálltok egy előre megtervezett, kifejező, hatásos pózba?
- Készüljete fel az előadásra! Írjátok meg az elhangzó rövid szövegeket, ha lesznek! Találjátok ki a mozgást, a mozdulatokat, a pózokat! Megpróbálhatjátok az öltözékekkel is kifejezni a kor hangulatát.
- Mutassátok be a többi csoportnak az alkotásokat! Ne áruljátok el, miről van szó, azt nekik kell kitalálniuk!

1903-ban jelent meg a Debreczeni Képes Kalendáriomban egy addig szájhagyomány útján terjedő történet. A történet főszereplője Révész Imre lelkipásztor.

1849. augusztus 2-án zajlott a debreceni csata a magyar hadsereg és a cári csapatok között, amely után a sebesült orosz katonák részére a Kollégiumot kórházzá alakították át. Révész Imre továbbra is a Kollégiumban maradt, éjjel-nappal őrizte a nagy könyvtárat és annak gyűjteményét. Egy nap zaj ütötte meg a fülét. Miután kinyitotta a könyvtár nagy vasajtáját, látta, hogy a „muszkák a keleti oldalon lévő vasajtót csoroszlyával felfeszítve nagy lármával kezdtek benyomulni”.

Révész minden bátorságát összeszedve kiáltott rájuk, hogy mégis mit akarnak itt? Az újság a következőképp írta le a jelenetet: „arcza tűzben égett s hatalmas, erőben duzzadó alakja mintegy túlvilági fényben látszott ragyogni.”

A legenda szerint a betörők mindezek után „babonás félelemmel, meghunyászkodva, csendben egymás után kezdtek elkullogni.”

Révész feljelentést tett az orosz haderő parancsnokságán. Pár nap múlva egy magasabb rangú tiszt jelent meg a könyvtárban, aki biztosította Révészt, hogy ilyen többet nem fog előfordulni. Majd kedélyesen elcsevegtek a könyvtár ritka és különleges gyűjteményéről.

Játsszátok el a betörés pillanatait, valamint azt is, hogy utána a tiszt megjelenik a könyvtárban és eldiskurálnak Révésszel a múzeum gyűjteményéről.

Szereplők:

Révész Imre: A Kollégium lelkipásztora. A Kollégium kórházzá alakítása után rajta kívül szinte senki nem maradt helyben. Rendkívül fontos feladatnak tartotta a könyvtár gyűjteményét.

Orosz tiszt: Az orosz tiszt nevét nem ismerjük, így kevés konkrét információval rendelkezünk. Annyi az elbeszélés alapján kiderül, hogy arisztokrata származású, és nem tartja sokra az olyanokat, mint azok a katonák, akik betörték a könyvtárba.

Katonák: Név szerint senkit nem ismerünk, de annyi biztos, hogy nem arisztokrata származásúak. A könyvekért a pénzbeli értékük miatt, nem a bennük lévő tudás miatt érkeztek.

5. csoport: 1852-ben Debrecenbe érkezik Ferenc József

Ebben a feladatban egy, a Debrecenben történt fontos esemény szereplőivé váltok. Játsszátok el, mutassátok be a többieknek!

- A már kialakult csoportokban dolgozzatok tovább! Minden csoport kapott már egy történelmi eseményt, annak leírását és a hozzá tartozó szerepkártyákat.
- Osszátok ki a szerepeket! Nem kell feltétlenül minden csoporttagnak szerepelnie, lehetnek a „tömeg” részei vagy csak az előkészületekben segítenek. Ha nem vagytok elegenden, nem kell minden szerepet kiosztani, találjátok ki, hogy a jelenet melyik részét adjátok elő!
- Találjátok ki a bemutatók formáját! Rövid szöveges jelenet lesz: párbeszéd vagy vita két szereplő között, esetleg a tömeghez intézett beszéd? Mozgásos jelenet lesz: eljátsszátok a felvonulást, a harcot, vagy amit éppen a jelenet megkövetel? Élőképet készítenek: beálltok egy előre megtervezett, kifejező, hatásos pózba?
- Készüljete fel az előadásra! Írjátok meg az elhangzó rövid szövegeket, ha lesznek! Találjátok ki a mozgást, a mozdulatokat, a pózokat! Megpróbálhatjátok az öltözékekkel is kifejezni a kor hangulatát.
- Mutassátok be a többi csoportnak az alkotásokat! Ne áruljátok el, miről van szó, azt nekik kell kitalálniuk!

A szabadságharc leverése után három évvel Ferenc József látogatást tett Magyarországon. 1852. június 19-én utazott Debrecenbe. A császár nagy kísérettel érkezett meg a városházához, ahol a díszteremben kihallgatáson fogadta az elé járulókat.

Az audiencián részt vettek Könyves Tóth Mihály családjának tagjai is. Könyves Tóth Mihály református lelkészt a nép csak „Kossuth papja”-ként nevezte. A lelkészt a szabadságharc alatti tevékenysége miatt előbb kötél általi halálra, majd várfogságra ítélték. A kegyelemért könyörgő családot az uralkodó megnyugtató szavakkal bocsátotta el.

Ezután tekintette meg a kollégium könyvtárában a számára készült márványtáblát. A márványtábla szövegezése latinul készült el.

Másnap Egerbe utazott tovább.

Mutassátok be, hogy a császár látogatása előtt hogyan születik döntés arról, hogy németül, magyarul vagy latinul készüljön-e el az emléktábla a látogatásról! Valamint a császár megérkezését és az audiencia jelenetét is elevenítsétek fel! Akár egyéb kéréseket is megfogalmazhattok.

Szereplők:

Ferenc József: A császár ekkor látogat először Debrecenbe. Négy évvel a szabadságharc vérbefojtását követően 22 évesen látogat Magyarországra, köztük Debrecenbe is.

Poroszlay Fridrik: Debrecen polgármestere, a fogadóbizottság tagja. A márványtábláról való vitában is részt vett. A szabadságharc idején is a város polgármestere volt, elfogadták a 12 pontot és díszpolgárrá tették Kossuth Lajost.

Szaniszló Ferenc: Váradi püspök, a fogadóbizottság tagja. A márványtábláról való vitában is részt vett. Tagja volt az Osztrák Császári Vaskorona-rendnek.

Szoboszlai Pap István: Szuperintendens, a fogadóbizottság tagja. A márványtábláról való vitában is részt vett. Tagja volt az Osztrák Császári Vaskorona-rendnek.

Könyves Tóth Mihály fiai, Mihály és Kálmán: Édesapjuk a szabadságharc alatt közvetlenül Kossuth mellett működött. Előbb halálra ítélték, majd várfogságra. Kegyelemért jöttek az uralkodóhoz.

Mémkészítés

A dramatikus előadások kiegészítéseként ajánljuk ezt a feladatot. Itt végre teljesen szabadon ereszthetitek a fantáziátokat!

- Dolgozhattok a már kialakult csoportokban, de bármilyen új felállásban is! Gondolatindítónak megkapjátok a drámajátékban szereplő öt történelmi esemény leírását.
- Készítsetek mémet bármilyen képanyag felhasználásával, amely valamelyik bemutatott történelmi eseményhez, vagy bármilyen más, a Kossuth térhez kapcsolódó eseményhez, épülethez, jelenséghez, fogalomhoz köthető!

A Református Kollégium diákjai nemzetőrnek állnak

A szabadságharc híre hamar megérkezett Debrecenbe. Megnyílnak a toborzóirodák Debrecenben is. Az 1848/49-es őszi félévre az akadémiára (vagyis a Kollégium legmagasabb szintjére) alig 13 fő iratkozott be. Korábban az akadémia létszáma 500 fő körüli volt. Mindenki más nemzetőrnek állt, és maga is a szabadságért harcolt az iskolapad helyett.

Képzeljétek el, hogy összegyűltök, és közösen esküt tesztek arra, hogy megvédtétek polgártársaitokat minden támadás ellen, hű őrei lesztek hazátoknak!

Április 12-én Kossuth a OHB-nek felveti a trónfosztás lehetőségét

Az Olmützi alkotmány megjelenése után megoszlottak a vélemények arról, hogy miként kellene arra reagálni. Abban mindenki biztos volt, hogy a válasz csak az elutasítás lehet, ám a Kossuth által kigondolt reakcióval, vagyis a Habsburg-ház trónfosztásával már nem értett egyet mindenki. De Kossuth úgy gondolta, hogy kellően nagy népszerűségnek örvend ő maga ahhoz, hogy tervét keresztül tudja vinni az OHB-n. Ezért április 12-én megszövegezte a Függetlenségi Nyilatkozat első változatát, ám a bizottság ellenezte ezt.

Próbáljátok meg rekonstruálni az OHB ülését! Gondoljatok arra, hogy milyen érvek merülhettek fel Kossuthban, amivel győzködni próbálta társait, valamint sorakoztassatok fel érveket arra vonatkozólag is, miért nem kellene elhamarkodni ezt a döntést!

Április 14. A Nagytemplomba áthelyezett ülésen kimondják a függetlenséget és a trónfosztást

Miután Kossuth nem tudta az OHB-n és a Parlamenten keresztülvinni a trónfosztási tervét, kapóra jött számára az április 14-én tartott nyílt ülés, melyet ezúttal nem a Kollégium Oratóriumában, hanem a Nagytemplomban tartottak, mivel annak jóval nagyobb volt a befogadóképessége.

Az itt megjelenő tömeg hatására az addig vonakodó képviselők elfogadták Kossuth Függetlenségi Nyilatkozatát és a Habsburg-ház trónfosztását. Sőt mindezek után kormányzó elnökké választották Kossuthot.

Mutassátok be, ahogy a tömeg biztatja a képviselőket a szöveg elfogadására! Vajon hogyan nézhetett ki, amikor Kossuth Lajost kormányzó elnökké választották? Melyek lehetnek azok a fontos pontok, amik bekerültek a Függetlenségi Nyilatkozatba? Ezt a szavazás előtt vitassák meg a képviselők!

Révész Imre és a cári csapatok legendája

1903-ban jelent meg a Debreczeni Képes Kalendáriomban egy addig szájhagyomány útján terjedő történet. A történet főszereplője Révész Imre lelkipásztor.

1849. augusztus 2-án zajlott a debreceni csata a magyar hadsereg és a cári csapatok között, amely után a sebesült orosz katonák részére a Kollégiumot kórházzá alakították át. Révész Imre továbbra is a Kollégiumban maradt, éjjel-nappal őrizte a nagy könyvtárat és annak gyűjteményét. Egy nap zaj ütötte meg a fülét. Miután kinyitotta a könyvtár nagy vasajtáját, látta, hogy a „muszkák a keleti oldalon lévő vasajtót csoroszlyával felfeszítve nagy lármával kezdtek benyomulni”.

Révész minden bátorságát összeszedve kiáltott rájuk, hogy még is mit akarnak itt. Az újság a következőképp írta le a jelenetet: „arcza tűzben égett s hatalmas, erőben duzzadó alakja mintegy túlvilági fényben látszott ragyogni.”

A legenda szerint a betörők mindezek után „babonás félelemmel, meghunyászkodva, csendben egymás után kezdtek elkullogni.”

Révész feljelentést tett az orosz haderő parancsnokságán. Pár nap múlva egy magasabb tiszt jelent meg a könyvtárban, aki biztosította Révészt, hogy ilyen többet nem fog előfordulni. Majd kedélyesen elcsevegtek a könyvtár ritka és különleges gyűjteményéről.

Játsszátok el a betörés pillanatait, valamint azt is, hogy utána a tiszt megjelenik a könyvtárban, és eldiskurálnak Révésszel a múzeum gyűjteményéről!

1852-ben Debrecenbe érkezik Ferenc József

A szabadságharc leverése után három évvel Ferenc József látogatást tett Magyarországon. 1852. június 19-én utazott Debrecenbe. A császár nagy kísérettel érkezett meg a városházához, ahol a díszteremben kihallgatáson fogadta az elé járulókat.

Az audiencián részt vettek Könyves Tóth Mihály családjának tagjai is. Könyves Tóth Mihály református lelkészt a nép csak „Kossuth papja”-ként nevezte. A lelkészt a szabadságharc alatti tevékenysége miatt előbb kötél általi halálra, majd várfogságra ítélték. A kegyelemért könyörgő családot az uralkodó megnyugtató szavakkal bocsátotta el.

Ezután tekintette meg a Kollégium könyvtárában a számára készült márványtáblát. A márványtábla szövegezése latinul készült el.

Másnap Egerbe utazott tovább.

Mutassátok be, hogy a császár látogatása előtt hogyan születik döntés arról, hogy németül, magyarul vagy latinul készüljön-e el az emléktábla a látogatásról! Valamint a császár megérkezését és az audiencia jelenetét is is elevenítsétek fel! Akár egyéb kéréseket is megfogalmazhattok.

Tanórai utófeldolgozás

Feladatlap

1. A feladat az 1848–49-es szabadságharchoz kapcsolódik.

Oldd meg a feladatot a forrás és ismereteid segítségével!

Mi a magyar álladalmat [államot] törvényesen képviselő nemzetgyűlés [...]

1-ör. Magyarország a vele törvényesen egyesült Erdéllyel és a hozzátartozó minden részekkel és tartományokkal egyetemben szabad, önálló és független európai statusnak [államnak] nyilvánítatik s ezen egész status területi egysége feloszthatatlannak s épsége sérthetetlennek kijelentetik.

2-or. A Habsburg-Lotharingiai-ház a magyar nemzet elleni árulása, hűségese és fegyverfogása által [...] s az ország önálló státus életének eltörlését fegyveres erőszakkal megkísérteni, evégett idegen hatalom fegyveres erejét is a nemzet legyilkolására használni nem iszonyodott [...] ezen hűségő habsburgi, s utóbb Habsburg-Lotharingiai-ház Magyarország, s a vele egyesült Erdély és hozzátartozó minden részek és tartományok feletti uralkodásból ezennel a nemzet nevében örökre kizáratik, kirekesztetik, a magyar koronához tartozó minden címnek használatától megfosztatik, s az ország területéről s minden polgári jogok élvezetétől számkivettetik.

Aminthogy ezennel trónvesztettnek, kirekesztettnek és száműzöttnek a nemzet nevében nyilvánítatik. [...]

4-er. Az ország jövő kormányrendszerét minden részleteiben a nemzetgyűlés fogja megállapítani, addig pedig, míg ez a fentebbi alapelvek nyomán megállapíttatnék, az országot egész egyetemes kiterjedésében a nemzetgyűlés minden tagjainak egyajkú felkiáltásával s közmegegyezésével kinevezett kormányzó elnök, (c) fogja a maga mellé veendő miniszterekkel; úgy saját magának, mint az általa nevezendő minisztereknek személyes felelősségük s számadási kötelezettségük mellett kormányozni.

(Függetlenségi nyilatkozat)

a) Mikor történt a forrásszövegben olvasható trónfosztás? (év, hónap, nap) (1 pont)

b) Nevezd meg a várost, ahol a dokumentum kiadása megtörtént! (1 pont)

c) Kinek a neve hiányzik a szövegben (c) betűvel jelölt helyről? (1 pont)

d) A forrás alapján mivel indokolta az országgyűlés a trónfosztást? (1 pont)

2. A feladat az 1848–49-es szabadságharchoz kapcsolódik.
Oldd meg a feladatot a forrás és ismereteid segítségével!

A) „I. A Birodalomról

1. §. Az ausztriai császárság a következő koronatartományokból áll:

Az Enns feletti és alatti ausztriai főhercegség-, salzburgi hercegség-, steyer hercegség, illyriai királyság, [...] dalmát, horvát, s tótországi királyságokból, a horvát tengermellék-, Fiume városa – s a hozzá tartozó kerület, a magyarországi királyság, erdélyi nagyhercegségből, benne foglalva a Szászföldet [...] a határőrvidékek és a lombard-velencei királyságból.

2.§. Ezen koronatartományok képezik a szabad, önálló, oszthatatlan és felbonthatatlan ausztriai örökös monarchiát.”

B)

„Magyarország kormánya kimozdul Budapestről: mert az országgyűlése nemes kötelességének hitte még a zavar s megakadás lehetőségétől is megóvni azon férfiakat, kiket parancsa a kormány élire állított, s kiknek zavartalan egységben s hordva szíveikben a drága hont, működni, gondolni, tenni és rendelni kell mind azt, mit a haza java és szabadsága kíván. Egyetlen megakadása a kormány gépnek veszélybe döntheti a hazát: megakadás pedig nemcsak veszély által okoztathatik, hanem azon sürgés által is, mellyet egy közeli, bár legszerencsésebb csatázás is okozhat.”

C) 2-or. A Habsburg-Lotharingiai-ház a magyar nemzet elleni árulása, hitszegése és fegyverfogása által [...] s az ország önálló státus életének eltörlését fegyveres erőszakkal megkísérteni, evégett idegen hatalom fegyveres erejét is a nemzet legyilkolására használni nem iszonyodott [...] ezen hitszegő habsburgi, s utóbb Habsburg-Lotharingiai-ház Magyarország, s a vele egyesült Erdély és hozzátartozó minden részek és tartományok feletti uralkodásból ezennel a nemzet nevében örökre kizáratik, kirekesztetik, a magyar koronához tartozó minden címnek használatától megfosztatik, s az ország területéről s minden polgári jogok élvezetétől számkivettetik.
Aminthogy ezennel trónvesztettnek, kirekesztettnek és száműzöttnek a nemzet nevében nyilvánítatik. [...]

a) Állítsd időrendi sorrendbe a forrásszövegeket! Kezdd a legkorábbival! (1 pont)

--	--	--

b) Mi a „C” forrásszövegben idézett dokumentum címe? (1 pont)

c) A „C” forrásban megnevezett Habsburg-Lotharingiai-ház mely tagja van a dokumentum kiadásakor trónon? (1 pont)

d) Hol és mikor tette le a fegyvert Görgey Artúr az orosz csapatok előtt a szabadságharc vereségét elismerve?

**3. A feladat az 1848-49-es szabadságharchoz kapcsolódik.
Oldd meg a feladatot a forrás és ismereteid segítségével!**

„Madarász László: A kormány eddigi elnöke Kossuth Lajosnak nyilatkozata szerint szükséges, hogy a hazában egy erős kormány legyen, önök elfogadták azt, miként a kormányzati forma Magyarországra nézve megváltozzék, azon perczben mellyben kimondatik, hogy a honvédelmi bizottmány, melly eddig vezette a dolgokat megszűnt, szükséges arról gondoskodni, hogy egy más kormányzás állíttassék fel Magyarország ügyeinek vitelére. Én megteszem ekkép formulázva indítványomat. (Zaj: az egész ház Kossuthot élteti!) Addig is, míg a nemzetgyűlés a kormányzási forma felett intézkednék, Kossuth Lajos képviselő, a nemzet képviselőinek összes akaratával a magyar álladalom (a)-vé választatik, s a kormány alakítására utasíttatik.”(Leírás a képviselőház debreceni ülésén történekről, 1849. április 14.)

a) Milyen tisztséget kap Kossuth Lajos a Függetlenségi Nyilatkozat kiadása után, milyen szó hiányzik (a) betűvel jelölt helyről? (1 pont)

b) Magyarázd meg saját szavaiddal a forrásban aláhúzott részt! (1 pont)

„Mi nem tesszük le fegyverünket. Mi megívandunk Európa szövetkezett két tyránjának [zsarnokának] hadaival. [...] De egyszersmind kiáltó s komoly szózatot emelünk Európa alkotmányos kormányaihoz és népeihez. Ti kormányok, hivatalos őrei vagytok nemcsak országotok, hanem egész Európa szabadságának és jogszerű érdekeinek is. Roppant felelősség nehezedik rátok. A bűn, melyet bármely országában Európának a szabadság és az örök jog ellen elkövetni engedtek, bosszúállva fog titeket és országaitokat megbüntetni.”

(Kossuth Lajos és Szemere Bertalan miniszterelnök által kibocsátott kiáltvány Európához, 1849. június 28.)

c) Mely országokat érti a kiáltvány a „két tyrána” alatt? (1-1 pont)

Kilépőkártya

Református Nagytemplom és
Kollégium - Debrecen

Egy szó, amit tanultam

Egy dolog, aminek szeretnék még utána járni

Igy éreztem magam

1 2 3 4 5